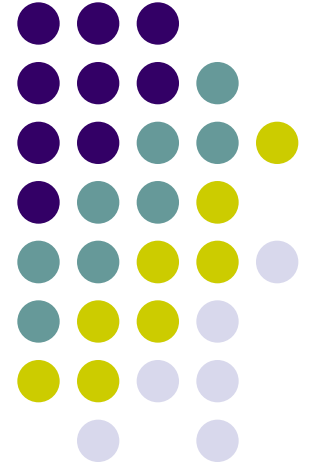

ÜNİVERSİTE HASTANESİNDE LİSANS VE ASİSTAN EĞİTİMİNİN MALİYETİ

Yard.Doç. Dr. Haluk ÖZSARI
İstanbul Üniversitesi Rektör Danışmanı

hozsari@istanbul.edu.tr

Üniversite Hastaneleri Birliği IV.Toplantısı
Ege Üniversitesi
23 Ocak 2010

“HASTANE”

İnsanların sağlık ihtiyaçlarını karşılamak üzere;

- ✓ üretim faktörlerini (emek/sermaye/dođal kaynaklar vb.),
- ✓ bilinçli şekilde bir araya getirerek,
- ✓ sağlık mal veya hizmeti üreten,
- ✓ yataklı ve yataksız sağlık hizmeti veren,

“sağlık kurumu/sağlık işletmesi”dir.

“MALİYET MUHASEBESİ”

Kurumların bulunduğu ekonomik çevrede oluşan finansal olaylar hakkında, maliyet tabanına dayanan;

- ✓ bilgi ve belgeler toplayan,
- ✓ kaydeden,
- ✓ sınıflayan,
- ✓ özetleyen,
- ✓ analiz eden ve
- ✓ ilgililere raporlayan bilgi sistemidir.

“MALİYET MUHASEBESİ” AMAÇLARI

- ✓ Toplam ve birim maliyetlerin belirlenmesi,
- ✓ Gider denetimlerinin sağlanması,
- ✓ Planlamaya yardımcı olunması,
- ✓ Özel finansal kararların alınmasına yardımcı olunması.

“MALİYET MUHASEBESİ”NİN OLMAZSA OLMAZLARI

- ✓ Güvenilir olma;
 - Temsilde doğruluk,
 - Tarafsızlık,
 - Kanıtlanabilirlik,

- ✓ Tutarlı olma;
 - Kullanılan muhasebe ilke ve tekniklerinde birlik,

- ✓ Karşılaştırılabilir olma;
 - Hesaplama metotlarında (sistemlerde) birlik,
 - Tekdüzen yapıda veri toplama,
 - Enflasyon etkilerinden arındırma,

“MALİYET MUHASEBESİ”NİN OLMAZSA OLMAZLARI

- ✓ Kullanıcıların istekleri ile ilgili olma;
 - Yönetici istekleri ile uyumluluk
 - Üst yönetim istekleri ile uyumluluk
 - Ortak veya sahiplerin istekleri ile uyumluluk
 - Bilgilerin geri besleme ve tahmin değeri olması
 - Bilgilerin zamanında sunulması

- ✓ Temsilde Doğruluk; Hangi basamak sağlık hizmeti ise,
 - Tüm kaynakları kapsamalı,
 - Tüm finansal sistemleri içermeli,
 - Tüm hizmetlerin maliyetlendirmesini yapabilmeli,

“MALİYET MUHASEBESİ”NİN TARAFLARI

- ✓ Yöneticiler,
- ✓ Mülkiyet sahipleri,
- ✓ Kredi Verenler ve Aracı Kuruluşlar,
- ✓ Yatırımcılar,
- ✓ Çalışanlar,
- ✓ Sivil Toplum Kuruluşları (Sendikalar...),
- ✓ Diğer Kuruluşlar (Rakipler...)

"MALİYET" BAKIŞLARI

DOĞRUDAN MALİYET

DOLAYLI MALİYET

TIBBİ

TIBBİ OLMAYAN

Hasta işini kaybettiği için ödenmesi gereken işsizlik parası, Huzurevi ve bakım masrafları

Tıbbi sarf ve ilaç, personel gideri, laboratuvar, görüntüleme, tetkik vb. giderleri, genel üretim giderleri

Ulaşım, ev düzenlemeleri, ekstra sağlık harcamaları

Hastaların çalışamaması nedeniyle oluşan kayıp

HASTANE BAKIŞI

HASTA BAKIŞI

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAKIŞI

TOPLUM BAKIŞI

HASTANE BAKIŞINDAN “MALİYET” TÜRLERİ

En duyarlı

Hastalık Maliyetleri

Kullanılan tüm kaynaklar (Lab.tetkikleri, hastanede belirli servislerde kalınan gün, kullanılan ilaçlar, klinik personelin hasta ile ilgilendiği süre) hesaplanır. Her birinin birim maliyeti ile kaynak kullanımı çarpılarak toplam maliyet bulunur. Klinik Tedavi protokolleri ile birlikte kullanılır.

Hastalık Grupları Maliyetleri (DRG)

Tüm hastalık grupları hastalığın derecesi ve kaynak kullanımına göre kategorilere ayrılır. Kategori detayları hastalık gruplarına göre farklılık gösterebilir. Veriler genellikle ulusal düzeyde elde edilir ve düzenli olarak güncellenir.

Departmental Hizmet Maliyetleri

Tıpta uzmanlık gruplarına göre sunulan hizmetlere yönelik tedavi birim maliyetleri (poliklinik, klinik, yoğunbakım, ameliyat vb.) olarak hesaplanır.

Ortalama Maliyetler (Yatak, Yatan Hasta, Yatılan Gün vb.)

Sistemde tedavi gören tüm hastalar baz alınarak hesaplanır. Bir çok sağlık sisteminde bu bilgiye erişilebilir.

En az duyarlı

ÜNİVERSİTE HASTANELERİNDE “MALİYET MUHASEBESİ” VERİ KAYNAKLARI

ÖZEL BÜTÇE SİSTEMİ

- ✓ Tıp Fakültesi Bütçe Giderleri ve Ödeme Emirleri Cetveli
- ✓ Hastane Bütçe Giderleri ve Ödeme Emirleri Cetveli
- ✓ Üniversite Kesin Hesap Cetvelleri
- ✓ Hastanede Tutulan Genel Bütçe Belge ve Muhasebe Fişleri

ÜNİVERSİTE DÖNER SERMAYE SİSTEMİ

- ✓ Mizanlar
- ✓ Bilanço
- ✓ Gelir Tablosu
- ✓ Döner Sermaye Belge ve Muhasebe Fişleri

AYNIYAT SİSTEMİ

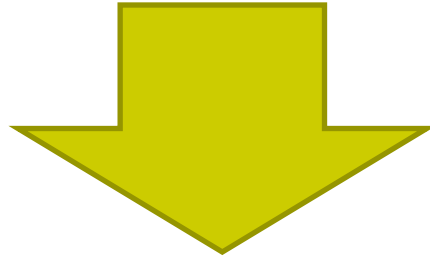
ÖZEL AMORTİSMAN HESAPLAMALARI

TIP EĞİTİMİ "MALİYET"LERİ (LİSANS)

- ✓ Tıp Fakültesi Özel Bütçesi Gelirleri (Klinikler bazında)
- ✓ Tıp Fakültesi Döner Sermaye Gelirleri (Klinikler bazında)
- ✓ Üniversite Bilimsel Araştırma Birimi Gelirleri,
- ✓ Bağış ve Yardımlar vb. Gelirler

GİRDİ

ÖZEL BÜTÇE SİSTEMİ
DÖNER SERMAYE SİSTEMİ
TAŞINIR MAL SİSTEMİ

SÜREÇ

- ✓ Staj dönemine kadar yapılan tıp eğitimi,
- ✓ Staj eğitimi,
- ✓ İntern eğitimi,
- ✓ Tıp Fakültesi'nde yapılan araştırmalar.

ÇIKTI

öğrenci/süre(saat)

TIP EĞİTİMİ "MALİYET"LERİ (ASİSTAN)

- ✓ Tüm kaynaklar (Klinikler bazında)
- ✓ Tüm finansal sistemler,
- ✓ Tüm hizmetlerin maliyetlendirilmesi (Klinikler bazında)

GİRDİ

ÖZEL BÜTÇE SİSTEMİ
DÖNER SERMAYE SİSTEMİ
TAŞINIR MAL SİSTEMİ

SÜREÇ

- ✓ Asistan eğitimi,
- ✓ Tıp Fakültesi'nde yapılan araştırmalar.

ÇIKTI

asistan/süre(saat)

TIP EĞİTİMİ MALİYET GİRDİLERİ

- ✓ Esas üretim gider yerleri (hizmet üreten poliklinik/klinikler),
Örnek: Gastroenteroloji kliniğinde; klinik, poliklinik, yoğun bakım gibi alt hizmet gider yerleri yanına "eğitim" gider yeri açılarak maliyet dağılımları sağlanmalıdır.
- ✓ Yardımcı üretim gider yerleri (görüntüleme, laboratuvar vb.),
- ✓ Personel ücretleri
Ortak Ürün: Staj/intern/asistan eğitimi + hizmet üretimi + araştırma (Puantaj)
- ✓ Malzeme,
- ✓ Genel üretim giderleri,
- ✓ İşletme giderleri,
- ✓ Amortisman giderleri,
- ✓ Yatırım ve finansman giderleri

TIP EĞİTİMİ MALİYET GİRDİLERİ DAĞITIMI

- ✓ hizmet verildiği gider yerlere göre dağıtılarak,
 - Sistemin tümüne ait giderler (sabit maliyetler):
temizlik-güvenlik- elektrik-yemek-gayrimenkul-genel kalemler
 - Bölüm/kişi/hastaya ait giderler (değişken maliyetler):
hastaya özel ilaç/cihazlar/müdahale/
- ✓ çıktılar öğrenci/süre (saat) olarak ölçülmeli...

TIP EĞİTİMİ MALİYETLERİNE İLİŞKİN BAZI SAPTAMALAR - I HÜAP-DRG

DRG projesi içinde;

Doktorların hekim ücretleri üzerinden

Üniversite Hastanelerinde % 15,

Sağlık Bakanlığı Eğitim Hastanelerinde % 10

oranında bir kısım eğitim maliyetleri arasına alınmıştır.

Kaynak:

Sağlık Bakanlığı "Ulusal Sağlık Hesapları 1999-2000" projesi çıktılarından elde edilen yaklaşık değerler.

TIP EĞİTİMİ MALİYETLERİNE İLİŞKİN BAZI SAPTAMALAR – II A HÜAP-DRG, 2008 İLK 6 AYLIK TIPTA UZMANLIK EĞİTİMİ TOPLAM MALİYETLERİ

KOD	HİZMET TÜRLERİ ANALİZİ	SB EĞİTİM HAST. TOP	
		GİDER TUTARI	%
1	YATAN HASTA HİZMETLERİ	83.804.805,26	56,73
2	AYAKTA HASTA HİZMETLERİ	62.901.742,33	42,58
3	EĞİTİM HİZMETLERİ	1.008.510,12	0,68
TOPLAM		147.715.057,71	100,00

“Bu tabloların hesaplanmasında kullanılan yöntem DRG temelli olduğundan, eğitim maliyetlerine ilişkin olarak yeterince hassas bir yöntem değildir. Bu hesaplamaları yapmadan önce eğitim hizmetlerinin maliyetlenmesine ilişkin “Klinik Maliyetlendirme Standartı”nın ortaya konulmasına ihtiyaç vardır.” Kaynak: AKAR, Ç. HÜAP, 2010

TIP EĞİTİMİ MALİYETLERİNE İLİŞKİN BAZI SAPTAMALAR – II B HÜAP-DRG, 2008 İLK 6 AYLIK TIPTA UZMANLIK EĞİTİMİ TOPLAM MALİYETLERİ

KOD	HİZMET TÜRLERİ ANALİZİ	ÜNİVERSİTELER TOP.	
		GİDER TUTARI	%
1	YATAN HASTA HİZMETLERİ	115.414.153,20	53,15
2	AYAKTA HASTA HİZMETLERİ	100.283.876,34	46,18
3	EĞİTİM HİZMETLERİ	1.470.179,77	0,68
TOPLAM		217.168.209,31	100,00

“Bu tabloların hesaplanmasında kullanılan yöntem DRG temelli olduğundan, eğitim maliyetlerine ilişkin olarak yeterince hassas bir yöntem değildir. Bu hesaplamaları yapmadan önce eğitim hizmetlerinin maliyetlenmesine ilişkin “Klinik Maliyetlendirme Standartı”nın ortaya konulmasına ihtiyaç vardır.” Kaynak: AKAR, Ç. HÜAP, 2010

TIP EĞİTİMİ MALİYETLERİNE İLİŞKİN BAZI SAPTAMALAR - III

VAKIF ÜNİVERSİTELERİ TIP FAKÜLTELERİ 2009-2010 ÖĞRENCİ HARÇLARI

✓	Ankara	Üniversitesi Tıp Fakültesi	18.000 TL
✓	Ankara	Üniversitesi Tıp Fakültesi	12 000 USD
✓	Ankara	Üniversitesi Tıp Fakültesi	17.600 TL
✓	İstanbul	Üniversitesi Tıp Fakültesi	35.000 TL
✓	İstanbul	Üniversitesi Tıp Fakültesi	27.000 TL
✓	İstanbul	Üniversitesi Tıp Fakültesi	22.500 TL

EN AZ = 17.600 TL

EN FAZLA = 35.000 TL

Kaynak:

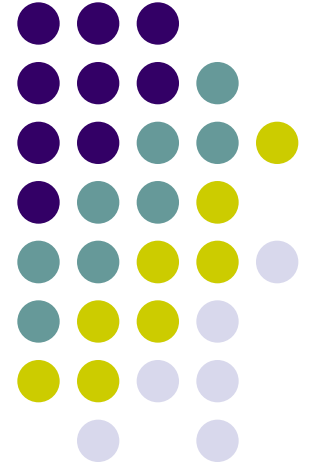
İlgili Üniversitelerin Öğrenci İşleri/Muhasebe Bürolarından 21 Ocak 2010 tarihinden telefonla alınan bilgiler.

SONUÇ OLARAK NE YAPILMALI ?

- ✓ İnternet ve YÖK kökenli arama motorlarında yapılan taramalarda “Tıp Fakültesi Lisans ve Lisanüstü Eğitim Maliyetleri” konusunda bir çalışma bulunamamıştır,
- ✓ Bu nedenle;
 - ✓ Her bir öğrenci için Tıp Fakültesi Hastanesi olan Üniversitelere Genel Bütçe’den “Eğitim Ödeneği” adı altında ayrı bir kaynak verilmelidir,
 - ✓ Tıp Fakültesi Hastaneleri’nde üretilen sağlık hizmetlerinin geri ödemesinde, sunulan hizmetin farklılığından ötürü, SUT fiyatları en az 1.15 ile çarpılmalıdır,
 - ✓ Tıp Fakültelerinde yapılan araştırmalara karşılık bir önceki yıl global bütçesinin yüzde 5’i oranında Genel Bütçe’den kaynak tahsisi yapılmalıdır,
- ✓ Tüm bu çalışmalar, Üniversite Hastaneleri Birliği içinde oluşturulacak bir “Çalışma Grubu” tarafından yapılacak bilimsel bir çalışma ile somutlaştırılmalıdır.

Bu sunum içeriğinin hazırlanmasında
gösterdikleri destek ve yardımlar için;
Sayın Çetin AKAR,
Sayın Mustafa ÖZMEN ve
Sayın Alper CİHAN'a
içten teşekkürlerimle...

Saygılarımla...

Yard.Doç. Dr. Haluk ÖZSARI
İstanbul Üniversitesi Rektör Danışmanı
hozsari@istanbul.edu.tr

